

Rektorsbeslut

Nr 75/16

2016-06-29

C2016/214

Ärende: Införande av modell för meritering grundad i skicklighet i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde)

Handläggare: Thomas Nilsson

Bakgrund:

I Karlstads universitets strategiska plan 2015 – 2017 ingår att skapa ”tydliga karriärvägar för skickliga lärare med hög pedagogisk nivå.” I Rektorsbeslut 101/2014 placeras utveckling av en modell för meritering på sådan grund, tillsammans med andra åtgärder, in i en universitetsgemensam modell för kvalitetsarbete med syftet att stimulera kvalitetsutveckling av undervisning vid lärosätet.

En pilotomgång med meritering i en en-nivåmodell prövas under vårterminen 2016. Parallellt har en två-nivåmodell utarbetats och remitterats till fakulteter, LUN och personalavdelning. Erfarenheter från pilotomgång och synpunkter lämnade i remissvaren har tillvaratagits i bifogad två-nivåmodell för utnämning till meriterad respektive excellent i undervisning och examination i ämne eller ämnesområde.

MBL-information/

Förhandling: Förhandling 2016-06-21 och 2016-06-28

Beslut

Rektor beslutar

- att införa bilagd modell för meritering grundad i skicklighet i undervisning och examination
- att vicerektor för kvalitetsfrågor i uppdrag att i enlighet med förslaget verkställa införandet av modellen
- att universitetsdirektören fattar förvaltningsbeslut om utformning av handläggningsprocess

I detta ärende har Thomas Blom beslutat och Thomas Nilsson varit föredragande. Joachim Gustafsson, biträdande universitetsdirektör och Amanda Green, studentkårens ordförande, har varit med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Undertecknat original finns i diariet.

Thomas Blom

Thomas Nilsson

Kopia av beslutet utsänt till:

- Diariet
- Fakulteterna
- Lärarutbildningens kansli
- Universitetsdirektör
- Personalchef
- Chef för kompetensutvecklingsenheten
- Karlstad Studentkår

Dnr C2016/214
RB 75/16
2016-06-29

Modell för meritering grundad i skicklighet i undervisning och examination¹

1. Inledning

I Karlstads universitets strategiska plan 2015 – 2017 ingår att skapa ”tydliga karriärvägar ... för skickliga lärare med hög pedagogisk nivå.” I Rektorsbeslut 101/2014 placeras utvecklingen av en meriteringsmodell tillsammans med andra åtgärder, in i universitetets kvalitetsarbete, i syfte att stimulera kvalitetsutveckling av undervisning och examination vid lärosätet.

Meriteringsmodellen innehåller två nivåer ”Meriterad i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde)” respektive ”Excellent i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde)”.

Utöver vad som anges i universitetets strategiska plan, är modellen förankrad i åtminstone två centrala och universitetsövergripande dokument. Det ena är modellen för kvalitetssäkring och kvalitetsarbete avseende utbildning och forskning från 2014, den andra är strategin och handlingsplanen för utveckling av *blended learning* från 2015.

Meriteringsmodellen är grundad i den europeiska standard för kvalitet i högre utbildning som utgörs av de så kallade ESG-kriterierna², i de ansatser som uttrycks som *Scholarship of Teaching and Learning (SoTL)* och meriteringsmodeller vid andra svenska lärosäten. Tillsammans innebär detta att modellen fokuserar lärares forskningsbaserade strategier för planering, genomförande och examination i syfte att utveckla och stödja ett studentcentrerat lärande i den egna undervisningen. Modellen anger de kriterier och bedömningsgrunder som ska uppfyllas för utnämningar till meriterad respektive excellent inom undervisning och examination.

I ESG-kriterierna betonas att undervisning och examination ska utgå från lärandemål, vilket i sin tur baseras på olika kunskapstaxonomier och modeller (som exempelvis SOLO-taxonomin, Blooms reviderade taxonomi eller den inom ingenjörsutbildningar vanliga CDIO-modellen). *SoTL* utgår från att läraren har ett eget forskningsbaserat tänkande om planering och genomförande av undervisning och examination, om egen utvärdering av undervisningen samt av studenternas resultat i förhållande till kursplanernas förväntade studieresultat. Det som ska bedömas i meriteringsmodellen är med andra ord, och i förhållande till dessa grunder, lärarens skicklighet vad gäller att planera och genomföra undervisning och examination, baserad på olika forskningsansatser, andras eller egna, i syfte att utveckla och stödja det som kallas ett studentcentrerat lärande.

¹ Modellen är inspirerad av motsvarande modeller som införts vid flera andra svenska lärosäten och som beskrivs i Ryegård, Åsa (2013) *Inventering av pedagogiska karriärvägar på Sveriges högskolor och universitet*, Göteborg: Göteborgs universitet.

² *Standard and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. Den senaste version antogs av de europeiska utbildningsministrarna i Jerevan i maj 2015. I UKÄ:s översättning finns de att hämta på: <http://www.uka.se/download/18.1fa30044150a8829ca153c4/1447420695495/ESG-oversattning-standarder-riktlinjer-kvalitetssakring-hogre-utb.pdf>

Beslut	RB 75/16	Dnr.	C2016/214	Ersätter	
Giltighet fr.o.m.	2016-06-29	t.o.m.	tillsvidare	Handläggare	Thomas Nilsson

Meriteringsmodellen premierar hög skicklighet i undervisning och examination i högre utbildning, i lärarens ämne eller ämnesområde. Som en följd av universitetets strategi och handlingsplan för utveckling av *blended learning* ställs även krav på skicklighet i att kunna göra väl övervägda val mellan digitalt baserad undervisning med hjälp av olika digitala redskap³ och undervisning ansikte mot ansikte, samt val mellan asynkrona och synkrona former.

Av universitetslärares tre huvudsakliga arbetsuppgifter, forskning, administration och undervisning, gäller meriteringsmodellen endast en av dem, nämligen den sist nämnda. Den innebär, analogt med utnämningar av docenter, att alla inte kan sägas vara meriterade eller excellenta. Uttrycket "skicklighet i undervisning och examination", som återfinns i modellens kriterier och underlag för bedömning, används i förtydligande syfte stället för den ibland förekommande termen "pedagogisk skicklighet".

I modellen används inte termen "lärare" i beskrivningen av de två nivåerna. Syftet med detta är att sätta fokus på en bredare kontext för undervisning och examination än det praktiska lärarbetet. Att visa skicklighet i undervisning och examination innebär i meriteringsmodellen något mer än att göra bra föreläsningar eller genomföra uppskattade framträdanden i lärosalen eller till exempel via Adobe Connect.

Termen "undervisning" inbegriper genomgående även handledning.

Utnämningen till Excellent inom undervisning och examination inom ämne eller ämnesområde baseras på tre huvudsakliga skillnader i förhållande till utnämningen till Meriterad inom undervisning och examination inom ämne eller ämnesområde: att den sökande har haft en ledande roll i utvecklingsarbeten, en förmåga att utföra en kvalificerad granskning av den forskningsbaserade som använts för att planera, genomföra och utvärdera egen undervisning och examination samt visad förmåga till kvalificerad kommunikation om utvecklingsarbeten nationellt och internationellt.

Analogt med docentutnämningar sker beredningsprocessen via Anställnings- och befördringsutskotten vid vardera fakulteten och externa sakkunnigutlåtanden. Utnämning fastställs av fakultetsnämnda.

Tillsammans med olika former av utbildning för undervisning i högre utbildning, utvecklandet av en portfölj för meritering inom undervisning och examination samt kriterier för fastställande av särskilt framgångsrika utbildningsmiljöer, ska meriteringsmodellen stimulera kvalitetsutveckling av undervisning och examination vid lärosätet.

Modellen omfattar två nivåer:

- Meriterad i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde) (Nivå 1)
- Excellent i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde) (Nivå 2)

En utnämning knyts till det ämne eller ämnesområde läraren undervisar i. I ansökan om utnämning ska den sökande själv föreslå benämning av detta. Fakultetsnämnden fastställer ämnesbeteckning vid utnämning. Det ska eftersträvas att benämning kan kännas igen som en erkänd akademisk disciplin eller subdisciplin.

³ Med digitala redskap syftas på exempelvis *Adobe Connect*, *It's Learning*, telebild, eller olika former av filminspelningar och poddar.

För att utnämnas som Meriterad i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde) ska lärare:

1. Visa dokumenterad skicklighet i att resonera om användning av strategier baserade i forskning, i undervisning⁴ och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet.
2. Visa dokumenterade exempel på hur sådana strategier och utformningar omsätts i planering, genomförande och utvärdering av undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet.
3. Visa dokumenterad skicklighet att ta hjälp av digitala redskap för att utforma undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet, såväl synkront, i direktkontakt med studenter, som asynkront.
4. Visa dokumenterad bred undervisningserfarenhet inom högre utbildning.
5. Visa dokumenterad erfarenhet från intern samverkan med relevans för utveckling av undervisning och/eller examination.
6. Visa dokumenterad undervisningsrelevant samverkan med det omgivande samhället.

Samtligt som ska visas avser verksamhet inom högre utbildning. För utnämning till Meriterad i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde) krävs att samtliga sex kriterier bedöms vara uppfyllda.

För att utnämnas som Excellent i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde) ska den sökande därutöver:

7. Visa förmåga till kritisk granskning av egen undervisning⁵ och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet, baserad på såväl internationell som nationell forskning.
8. Visa dokumenterad erfarenhet och förmåga att leda utvecklingsarbete med kollegor och studenter, för undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet och visa dokumenterad förmåga att vidareföra resultat från sådana utvecklingsarbeten inom lärosätet.
9. Visa förmåga till externt kvalificerad kommunikation av resultat från utvecklingsarbete och/eller forskning gällande undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet.

Samtligt som ska visas avser verksamhet inom högre utbildning. För utnämning till Excellent i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde) krävs att samtliga nio kriterier bedöms vara uppfyllda.

Underlag för bedömning av kriterierna framgår av avsnitten 7 respektive 8.

2. Behöriga sökande

Målgruppen för meriteringsmodellen är högskolelärare med bred dokumenterad erfarenhet inom undervisning och examination och väl dokumenterad skicklighet som lärare. Behörig att söka är den som innehar anställning som lärare vid Karlstads universitet och har

- en återstående anställningstid som vid ansökningstillfället, enligt förordnande

⁴ Begreppet undervisning inbegriper i meriteringsmodellen genomgående även handledning.

⁵ Begreppet undervisning inbegriper i meriteringsmodellen genomgående även handledning.

överstiger tolv (12) månader⁶

- minst fem (5) års undervisningserfarenhet vid högskola, motsvarande lägst två (2) års heltidsundervisning⁷ (gäller ansökan om utnämning till Meriterad i undervisning och examination)
- minst åtta (8) års undervisningserfarenhet vid högskola, motsvarande lägst fyra (4) års heltidsundervisning⁸ (gäller ansökan om utnämning till Excellent i undervisning och examination)
- den högskolepedagogiska utbildning som krävs för anställning som lärare vid Karlstads universitet⁹

3. Ansökan

Ansökan ska bestå av

- angivelse av vilken nivå ansökan avser
- en redogörelse för den sökandes meriter uppställd enligt struktur och anvisningar i avsnitt 7 respektive 8
- en sammanställning över den dokumentation den sökande åberopar, uppställd enligt struktur och anvisningar i avsnitt 7 respektive 8
- intyg från prefekt som bekräftar att den sökande uppfyller behörigheten vad gäller undervisningserfarenhet enligt avsnitt 2 ovan
- kursintyg om högskolepedagogisk utbildning vari omfattning av och innehåll i utbildningen ska framgå, alternativt intyg om validering
- den sökandes benämning på det egna ämne eller ämnesområde ansökan avser

Ansökan ska göras i universitetets webbaserade ansökningsverktyg. Underlag som inte kan bifogas elektroniskt, exempelvis böcker, publikationer, CD-skivor eller material på USB ska inlämnas i fyra exemplar. Om det finns särskilda skäl kan undantag från antal exemplar medges.

Ansökningar som inte uppfyller ovanstående formella krav behandlas inte vidare.

Lärare kan söka direkt till nivå 2.

4. Beredning och beslutsprocess

Beredning av ansökningar sker i berörd fakultets Anställnings- och befodringsutskott. Minst två externa sakkunniga bedömare utses av dekanus för varje ansökan. Det ska eftersträvas att de sakkunniga har kompetens att bedöma skicklighet i undervisning och examination inom eller nära det ämne eller ämnesområde den sökande angett som sitt. De sakkunnigas bedömningar ska göras

⁶ Processen för att behandla en ansökan bedöms kunna ta upp till denna tid i anspråk.

⁷ Schablonmässigt kan detta beräknas uppgå till 1220 klocktimmar (årsarbetstid två år minus kompetensutvecklingstid 20 procent).

⁸ Schablonmässigt kan detta beräknas uppgå till 2440 klocktimmar (årsarbetstid fyra år minus kompetensutvecklingstid 20 procent).

⁹ För den som anställts utan nu gällande krav på högskolepedagogisk utbildning erbjuds plats på universitetets utbildning. Alternativt kan en validering av reella meriter göras. Denna validering organiseras årligen av Kompetensutvecklingsenheten och kommer att göras mot den högskolepedagogiska utbildning som vid aktuell tidpunkt ges av universitetet.

gentemot kriterierna i avsnitt 7 respektive 8. Underlaget för bedömning ska enbart utgöras av vad den sökande visar i sin ansökan.

Anställnings- och befordringsutskottet ska rekommendera beslut om utnämning utifrån egna överväganden baserade på sakkunnigas bedömningar och den sökandes ansökan. Beslut i fråga om utnämning fattas av berörd lärares fakultetsnämnd. Beslut ska enbart baseras på överväganden som utgår från anställnings- och befordringsutskottets utlåtande, sakkunnigas utlåtanden och den sökandes ansökan.

Kompetensutvecklingsenheten tillhandahåller utbildning för ledamöter i anställnings- och befordringsutskotten som stöd för deras beredningsarbete.

Universitetsdirektören fattar särskilt beslut om handläggningsprocessen.

5. Lönetillägg och institutionspremie

Sökande som utnämns till Meriterad respektive Excellent i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde) erhåller ett lönetillägg från och med månaden efter fakultetsnämndens beslut. Storleken är olika för de två meriteringsnivåerna och fastställas i separat Rektorsbeslut.

Den institution som den utnämnde tillhör tilldelas efter en mellan prefekt och Rektor överenskommen plan, en engångspremie i syfte att bidra till den utnämnde lärarens möjligheter att bedriva utvecklingsarbete tillsammans med kollegor på institutionen. Engångspremien villkoras av att den utnämnde lärarens återstående anställningstid vid tidpunkten för överenskommelsen, enligt förordnande, överstiger 18 månader¹⁰. Storleken på engångspremien är olika för de två meriteringsnivåerna och fastställs i separat Rektorsbeslut

6. Kostnader

Kostnader för lönetillägg belastar berörd fakultet/institution. Kostnader för engångspremien belastar Rektor. Kostnader för sakkunniga och övriga eventuella fakultetskostnader belastar fakulteterna. Kostnader för Personalavdelningens medverkan i beredningsprocessen och för utbildning av utskottsledamöter belastar personalavdelningen.

7. Kriterier och underlag för bedömning för utnämning till Meriterad i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde) (Nivå 1)

För att utses till Meriterad i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde) inom högre utbildning, ska den sökande, utöver angivna behörighetsvillkor i avsnitt 3, uppfylla samtliga de kriterier som anges vid respektive punkt nedan. Samtligt som ska visas avser

¹⁰ Tidsbegränsningen följer av att nyttjandet av medlen med den utnämndes medverkan ska kunna slutföras innan anställningen upphör.

verksamhet inom högre utbildning.

Den dokumentationen som efterfrågas kan utgöras av såväl text och registerutdrag, som film och andra digitala uttrycksformer.

I de fall den sökande refererar till undervisning, examination, utvecklingsarbeten eller dokumentationer som har tillkommit i samarbete med andra personer ska den sökandes egen roll eller egna bidrag tydligt framgå av dokumentationen eller av särskild redogörelse.

För utnämning till Meriterad i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde) ska den sökande:

1. Visa dokumenterad skicklighet i att resonera om användning av strategier baserade i forskning, i undervisning¹¹ och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet.

Underlag för bedömning

Den sökandes redogörelse för några sådana forskningsbaserade strategier som kan användas för att utforma undervisning och examinationer i det egna ämnet eller ämnesområdet.

Forskningsbaseringen kan visas genom användning av andras eller egen forskning med relevans för högre utbildning inom det egna ämnet eller ämnesområdet. Strategierna kan komma ur ämnesteoretisk, ämnesdidaktisk och/eller pedagogisk forskning. Undervisning utifrån lärandemål och examination av sådana ska utgöra en central del i redogörelsen¹².

Bedömningen lägger särskild vikt vid hur kunskapsutveckling och kunskapsprogression för olika studentgrupper, med utgångspunkt i studentcentrerad undervisning, inverkar på utformningen av undervisning och examination. Jämförelser mellan och värdering av olika strategiers avsedda utfall är meriterande.

2. Visa dokumenterade exempel på hur sådana strategier och utformningar omsätts i planering, genomförande och utvärdering av undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet.

Underlag för bedömning

Den sökandes redogörelse, diskussion och värdering för ett urval om tre olika exempel, för olika studentgrupper, om hur olika lärandemål i kurser har undervisats och examinerats. Särskilt meriterande är resonemang om olika utfall av studentcentrerad undervisning och fokus på olika former av återkoppling under och efter avslutad kurs, samt val av olika examinationsformer i relation till olika lärandemål. I de fall kurs- eller programvärderingar är relevanta för bedömning av kunskapsutveckling och kunskapsprogression för olika studentgrupper kan även de ingå i den sökandes redogörelser.

¹¹ Begreppet undervisning inbegriper i meriteringsmodellen genomgående även handledning.

¹² Kravet vad gäller att lyfta fram "undervisning utifrån lärandemål och examination" följer av dess centrala position i *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*.

3. Visa dokumenterad skicklighet att ta hjälp av digitala redskap för att utforma undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet, såväl synkront, i direktkontakt med studenter, som asynkront.

Underlag för bedömning

Den sökandes redogörelse för hur hon eller han använder sig av eller planerar att använda sig av olika former och redskap för att utforma asynkron och synkron undervisning, samt göra väl övervägda val mellan digitalt baserad undervisning och undervisning i ansikte mot ansikte.¹³ I redogörelsen ska det framgå vilka forskningsbaserade strategier och vilka motiv som styr valet av olika undervisnings- och examinationsformer. Särskilt meriterande är resonemang om studentcentrerad undervisning¹⁴ och om olika strategiers avsedda utfall.

4. Visa dokumenterad bred undervisningserfarenhet inom högre utbildning.

Underlag för bedömning

Den sökandes kvantitativa redovisning av bredden av sin undervisningserfarenhet från högre utbildning och kvalitativa redogörelse för ett urval om fyra kurser som exempel på den bredd den sökande vill lyfta fram i ansökan.

5. Visa dokumenterad erfarenhet från intern samverkan med relevans för utveckling av undervisning och/eller examination i högre utbildning.

Underlag för bedömning

Den sökandes redogörelse för tre exempel på deltagande i utvecklingssamarbeten i kollegiala eller andra sammanhang för utveckling, styrning och/eller till exempel kvalitetsbedömning med relevans för undervisning och/eller examination inom ett lärosäte. Uppdrag, tidsperiod, huvudsakligt resultat och övriga medverkandes ämnes- eller annan tillhörighet ska framgå av redogörelsen

6. Visa dokumenterad undervisningsrelevant samverkan med det omgivande samhället.

Underlag för bedömning

Den sökandes redogörelse för medverkan i utbildningsverksamhet hos exempelvis företag, myndigheter, andra offentliga aktörer, studieförbund eller föreningsliv. Medverkan kan exempelvis avse presentationer, undervisning, utbildningsplanering eller produktion av läromedel.

8. Kriterier och underlag för bedömning för utnämning till Excellent i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde) (Nivå 2)

¹³ Ett användande av digitala redskap kan exempelvis utgöras av *Adobe Connect*, *It's Learning*, telebild, eller olika former av filminspelningar och poddar.

¹⁴ Även detta krav motiveras av dess centrala position i 2015 års version av *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*.

För att utnämnas som Excellent i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde) inom högre utbildning ska den sökande, utöver angivna behörighetsvillkor, dels uppfylla samtliga krav för utnämning som Meriterad i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde), dels samtliga de kriterier som anges vid respektive punkt nedan. Samtligt som ska visas avser verksamhet inom högre utbildning.

Samtligt som ska visas avser verksamhet inom högre utbildning.

Den dokumentationen som efterfrågas kan utgöras av såväl text och registerutdrag, som film och andra digitala uttrycksformer.

I de fall den sökande refererar till undervisning, examination, utvecklingsarbeten eller dokumentationer som har tillkommit i samarbete med andra personer ska den sökandes egen roll eller egna bidrag tydligt framgå av dokumentationen eller av särskild redogörelse.

För utnämning till Excellent i undervisning och examination ska den sökande:

7. *Visa på förmåga till kritisk granskning av egen undervisning¹⁵ och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet baserad på såväl internationell som nationell forskning.*

Underlag för bedömning

Den sökande ska med utgångspunkt i minst två och högst fyra exempel, visa hur kriteriets krav på kritisk granskning inverkat på såväl egen undervisning som examination. Egna publiceringar kan ingå i underlaget för ansökan men granskning av andras publicerade texter är ett krav. Studentcentrerad undervisning med lärandemål i fokus i enlighet med de särskilda riktlinjer som ges till ESG-kriterium 1.3 *Studentcentrerat lärande, undervisning och bedömning*, ska särskilt behandlas, liksom användning av digitala resurser och tekniker.

8. *Visa dokumenterad erfarenhet och förmåga att leda utvecklingsarbete med kollegor och studenter, för undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet och visa dokumenterad förmåga att vidareföra resultat från sådana utvecklingsarbeten inom lärosätet.*

Underlag för bedömning

Den sökandes dokumenterade redogörelser, med minst två exempel, för hur ledaruppdrag för utvecklingsarbeten gällande undervisning och examination planerats, genomförts, och utvärderats tillsammans med kollegor och studenter inom det egna ämnet eller ämnesområdet, samt redogörelse för hur resultaten vidareförts inom lärosätet. I redogörelsen ska den sökande diskutera och värdera frågeställningar och resultat för utvecklingsprojekt i förhållande till nationell och internationell forskning och utvecklingsarbete.

¹⁵ Begreppet undervisning inbegriper i meriteringsmodellen genomgående även handledning.

9. *Visa förmåga till externt kvalificerad kommunikation av resultat från utvecklingsarbete och/eller forskning gällande undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet.*

Underlag för bedömning

Den sökandes redogörelse för och värdering av minst tre egna artiklar i nationella och internationella tidskrifter för forskning och utvecklingsarbete inom högre utbildning, och för minst tre egna *abstracts*, *posters* eller *papers* som presentaterats på konferenser om utvecklingsarbete och forskning för högre utbildning. I den kvalificerade kommunikationen ska också ingå minst tre exempel på eget undervisningsmaterial, egna modeller och/eller läromedel för högre utbildning. Samtliga dessa texter ska beröra det egna ämnet eller ämnesområdet. Värderingarna ska göras i relation till aktuellt forskningsläge.